

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРЬСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою факультету
національної безпеки, права та
міжнародних відносин
27 серпня 2024 р., протокол № 8

Голова Вченої ради
Лариса СЕРГІЄНКО

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Економічна історія та культура України»

для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр»
спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та
фондовий ринок»
факультет бізнесу та сфери обслуговування
кафедра фінансів та цифрової економіки

Схвалено на засіданні кафедри
міжнародних відносин і
політичного менеджменту
27 серпня 2024 р., протокол № 6

Завідувач кафедри

Вікторія ЗАГУРСЬКА-
АНТОНЮК

Гарант освітньо-професійної
програми

Олександр ПЕТРУК

Розробники:

д.і.н., доц., професор кафедри міжнародних відносин і політичного
менеджменту ШЕВЧУК Андрій

к.і.н., доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
ЛЮБЧЕНКО Валентина

Житомир
2024 – 2025 н.р.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 29 / 2</i>

Робоча програма навчальної дисципліни «Економічна історія та культура України» для здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» затверджена Вченою радою факультету національної безпеки, права та міжнародних відносин від 27 серпня 2024 р., протокол № 8.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 3

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Обов'язкова	
Модулів – 1	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 2,6	Освітній ступінь «бакалавр»	Лекції	
		16 год.	6 год.
		Практичні	
		32 год.	4 год.
		Самостійна робота	
42 год.	80 год.		
		Вид контролю: залік	

Частка аудиторних занять і частка самостійної та індивідуальної роботи у загальному обсязі годин з навчальної дисципліни становить:

для денної форми навчання – 53 % аудиторних занять, 47 % самостійної та індивідуальної роботи;

для заочної форми навчання – 11 % аудиторних занять, 89 % самостійної та індивідуальної роботи.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 4

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є забезпечити освоєння економічної історії та культури України на основі пізнання процесу розвитку українського суспільства в цілому, аналізуючи всю сукупність етнічно-національної, суспільно-політичної, соціально-економічної та культурно-релігійної трансформації українського суспільства на шляху його багатовікового поступу; ознайомити студентів із найважливішими закономірностями та головними етапами розвитку економічної історії та культури України, з найвідомішими досягненнями матеріальної і духовної діяльності людства в різних регіонах світу.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у студентів високої історико-патріотичної свідомості, історико-хронологічної пам'яті;
- освоєння студентами історико-понятійного апарату предмету, зокрема економічної термінології;
- ознайомлення студентів з основними досягненнями вітчизняної та зарубіжної історіографії;
- вироблення у студентів творчого мислення, здатності самостійно інтерпретувати історичний процес;
- розвиток у студентів критичного мислення, здатності аналізувати найважливіші процеси минулого, визначати причинно-наслідкові зв'язки;
- засвоєння студентами головних закономірностей розвитку зарубіжної та української культури, принципів її періодизації та типології;
- формування уявлень про головні досягнення та культурну спадщину;
- визначення характерних рис самобутньої української культури та її місця в загальнолюдському культурному просторі;
- розкриття характеру зв'язку світової та вітчизняної історії та культури;
- навчання студентів орієнтуватися в найкращих надбаннях світового та вітчизняного мистецтва.

Зміст навчальної дисципліни направлений на формування наступних **компетентностей**, визначених освітньо-професійною програмою зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 5

людини і громадянина в Україні.

ЗК14. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Отримані знання з навчальної дисципліни стануть складовими наступних **програмних результатів навчання (ПРН)** за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»:

ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти зможуть отримати наступні Soft skills:

- *комунікативні навички*: письмове, вербальне й невербальне спілкування; уміння грамотно спілкуватися по e-mail; вести дискусію і відстоювати свою позицію; навички працювати в команді;

- *уміння виступати привселюдно*: навички, необхідні для виступів на публіці; навички проведення презентації;

- *керування часом*: уміння справлятися із завданнями вчасно;

- *гнучкість і адаптивність*: гнучкість, адаптивність і здатність змінюватися; уміння аналізувати ситуацію, орієнтування на вирішення проблеми;

- *лідерські якості*: уміння спокійно працювати в напруженому середовищі; уміння ухвалювати рішення; уміння ставити мету, планувати діяльність;

- *особисті якості*: креативне й критичне мислення; етичність, чесність, терпіння, повага до оточуючих.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 6

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна економічна історія та культура України

Тема 1. Вступ. Економічна історія та культура України як навчальна дисципліна (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Особливості вітчизняної історії. Значення економічної історії України в житті суспільства. Форми і методи роботи над курсом. Поняття «історія». Періодизація історії України. Історіографія історії України. Джерела з історії України. Поняття «культура». Структура, функції і концепції культури. Культура і цивілізація: спільне і відмінне. Стаття О. Сича «Про викладання історії у вищій школі».

Тема 2. Доісторична доба української історії та культури (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Початок формування людської цивілізації на території України. Ранні форми культури на українських землях (анімізм, фетишизм, магія, тотемізм). Трипільська культура та її місце в історії України.

Первісні державні утворення на території України (кіммерійці, скіфи, сармати, грецькі міста-держави Північного Причорномор'я). Культура епохи раннього залізного віку.

Слов'янський світ в VI–IX ст. (процес розвитку східнослов'янських племен, їх розселення, побут, вірування). Етногенез слов'ян. Перші протодержавні утворення східних слов'ян. Неоязичництво. Історія виникнення і становлення національної символіки України.

Тема 3. Україна -Русь (IX – перша половина XIV ст.) (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Україна-Русь у світовій історії (загальна характеристика періоду). Виникнення і розвиток державності на Русі.

Соціально-економічний розвиток України Русі: суспільство, стани і прошарки; земельна власність, праця, данини і повинності селян; міста; ремесла; торгівля і купецтво; грошове господарство.

Запровадження християнства на Русі: позитивні й негативні наслідки.

Культура дохристиянської Русі. Виникнення слов'янської писемності (черти і резі; київські графіті та берестяні грамоти; кирилиця. Культурно-просвітницька діяльність Кирила та Мефодія).

Освіта і наука на Русі. Літературні пам'ятки Русі-України і Галицько-Волинського князівства. Вплив фольклорної традиції. Архітектура, скульптура, живопис. Ювелірне і музичне мистецтво. Співці Боян і Митуса. Визначні пам'ятки культури України Русі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 7

Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.) (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Українські землі в колі геополітичних інтересів сусідніх держав (Литви, Польщі, Кримського ханства, Молдавії, Османської імперії, Московського царства).

Соціально-економічний розвиток України у складі Великого князівства Литовського в XIV – першій половині XVI ст. Магдебурзьке право. Литовські статuti.

Польська цивілізація і Русь: Люблінська і Берестейська унії.

Розвиток культурних зв'язків України з культурними осередками Центральної і Західної Європи (Юрій Дрогобич, Павло Русин, Станіслав Оріховський, Лукаш з Нового Міста та ін.).

Культура України литовсько-польської доби (XIV – перша половина XVII ст.). Розвиток освіти та книгодрукування. «Пересопницьке Євангеліє». Полемічна література. Петро Могила. Братства та їх роль в розвитку української культури. Архітектура, образотворче мистецтво, музика і театр XIV – I пол. XVII ст

Тема 5. Козацтво в економічній історії та культурі України (друга половина XVII–XVIII ст.) (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Особливості розвитку українських земель в другій половині XVII–XVIII ст.: Національно-визвольна революція (війна під проводом Богдана Хмельницького), Руїна, Гетьманщина.

Соціально-економічний розвиток України у в другій половині XVII–XVIII ст.

Феномен козацької культури. Звичаї і традиції в Запорозькій Січі.

Культура України другої половини XVII–XVIII ст.: розвиток освіти і науки в Гетьманщині. Роль Києво-Могилянської академії в культурній єдності слов'янських народів. Діяльність І. Гізеля, Ф. Прокоповича, С. Яворського, С. Полоцького. Бароко і класицизм в українській літературі, мистецтві, архітектурі. Григорій Сковорода. Козацькі літописи. Шкільна драма. Вертеп. Меценатська діяльність Івана Мазепи. Образотворче та музичне мистецтво: творчість художників Антона Лосенка, Дмитра Левицького, Володимира Боровиковського, скульптора Івана Мартоса; композиторів Дмитра Бортнянського, Максима Березовського, Артемія Веделя. Розвиток архітектури. Йоганн Шедель, Степан Ковнір, Іван Григорович-Барський.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 8

Змістовий модуль 2. Нова та новітня економічна історія та культура України (XIX–початок XXI ст.)

Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.) (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Особливості соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX – на початку XX ст.

Художні течії в мистецтві XIX – початку XX ст. Європи та України (посткласицизм, романтизм, реалізм, натуралізм, імпресіонізм, символізм, експресіонізм та їхня художня специфіка).

Вплив Валуєвського циркуляру і Емського указу на розвиток української культури.

Особливості розвитку освіти і науки в Україні. Перші українські університети. Освітня та наукова діяльність Василя Каразіна, Миколи Остроградського, Івана Пулюя, Володимира Вернадського, Іллі Мечникова тощо.

Національне відродження в Україні («Історія Русів», фольклористична діяльність Михайла Максимовича, Миколи Цертелева, Харківський гурток романтиків, «Руська трійця», закарпатські народні будителі, Кирило-Мефодіївське братство тощо).

Особливості розвитку української літератури.

Особливості розвитку мистецтва (архітектура, скульптура, живопис, музика, театр тощо).

Тема 7. Економічна історія та культура України у XX – на початку XXI ст. (ЗК01, ЗК08, ЗК13, ЗК14, ПР22, ПР23)

Україна в роки Першої світової війни.

Соціально-економічний і культурний розвиток у роки Української революції (1917–1921). Українська Центральна Рада. Внутрішня політика гетьмана Павла Скоропадського. Україна за часів правління Директорії УНР і ЗУНР. Особливості політики радянської влади в Україні у 1919–1920 рр. «Воєнний комунізм». Національно-культурна політика Центральної Ради, П. Скоропадського, Директорії УНР та більшовиків у 1917–1921 рр. Г. Нарбут. І. Огієнко. Театр «Березіль».

УСРР у 1920-ті рр. Нова економічна політика. Голод 1921–1923 рр. Політика українізації.

Політика індустріалізації, колективізації та культурної революції 1930-х років. Голодомор 1932–1933. «Розстріляне відродження».

Україна в роки Другої світової війни.

Розвиток економіки та культури в 1945–1991 рр. Післявоєнна відбудова, голод 1946–1947 рр. Радянська Західної України, операція «Вісла». Культурно-ідеологічні процеси: «ждановщина», «лисенківщина», боротьба із

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	<i>Випуск 1</i>	<i>Зміни 0</i>	<i>Екземпляр № 1</i>	<i>Арк 29 / 9</i>

генетикою і кібернетикою, космополітизмом. УРСР за часів хрущовської відлиги (1953–1964). Шістдесятники. Україна в роки «застою» (1964–1985). Дисидентський рух. «Перебудова» (1985–1991): «нове економічне мислення», «прискорення», «гласність». Культура радянської України другої половини ХХ ст. Творчість художників М. Дерегуса, Т. Яблонської, М. Приймаченко, К. Білокур, В. Зарецького та ін.

Соціально-економічний і культурний розвиток України в роки незалежності (1991–2023).

Модернізм, його течії і постмодернізм. Масова культура. Юрій Андрухович, Оксана Забужко, Андрій Жолдак.

Культурні здобутки діячів української еміграції (О. Архипенко, Лео Моль, О. Теліга, О. Ольжич, «празька школа», «Нью-Йоркська група», МУР, І. Багряний тощо). Вихідці з України – світовому мистецтву (С. Спілберг, К. Дуглас, М. Йовович, В. Фарміга, О. Куриленко, М. Куніс, С. Лифар та ін.).

Нобелівські лауреати – вихідці з України (Ш. Агнон, З. Ваксман, С. Кузнець, Р. Гофман та ін.). Олімпійські ігри. Місце України в олімпійському русі.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 10

4. Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Змістові модулі і теми	Кількість годин							
	денна форма				заочна форма			
	усього	лекції	практичні	самостійна робота	усього	лекції	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна економічна історія та культура України								
Тема 1. Вступ. Економічна історія та культура України як навчальна дисципліна	4	2	-	2	5	1	-	4
Тема 2. Доісторична доба української історії та культури	6	-	4	2	6	-	-	6
Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).	10	2	6	2	11	1	-	10
Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).	8	2	4	2	10	1	1	8
Тема 5. Козацтво в економічній історії та культурі України (друга половина XVII–XVIII ст.)	14	2	6	6	14	1	1	12
Разом за змістовий модуль 1	42	8	20	14	46	4	2	40
Змістовий модуль 2. Нова та новітня економічна історія та культура України (XIX – початок XXI ст.)								
Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).	22	4	4	14	23	2	1	20
Тема 7. Економічна історія та культура України у XX – на початку XXI ст.	26	4	8	14	21	-	1	20
Разом за змістовий модуль 2	48	8	12	28	44	2	2	40
ВСЬОГО	90	16	32	42	90	6	4	80

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 11

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна економічна історія та культура України			
1	Тема 1. Вступ. Економічна історія та культура України як навчальна дисципліна	-	-
2	Доісторична доба української історії та культури	4	-
3	Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).	6	-
4	Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).	4	1
5	Козацтво в економічній історії України (друга половина XVII–XVIII ст.)	6	1
Змістовий модуль 2. Нова та новітня економічна історія та культура України (XIX – початок XXI ст.)			
6	Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).	4	1
7	Економічна історія та культура України у XX – на початку XXI ст.	8	1
РАЗОМ		32	4

6. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
Змістовий модуль 1. Давня, середньовічна та ранньомодерна економічна історія та культура України			
1	<p>Тема 1. Вступ. Економічна історія та культура України як навчальна дисципліна</p> <p>1. Назвіть об'єкт та предмет курсу «Економічна історія та культура України».</p> <p>2. Охарактеризуйте методологічні засади історичної науки.</p> <p>3. Назвіть видатних істориків України.</p> <p>4. Історіографія історії України. Лінійний (формаційний) та нелінійний (плюралістично-циклічний) підходи до вивчення історичного процесу.</p> <p>5. Джерела з історії України.</p> <p>6. Структура, функції і концепції культури.</p> <p>7. Культура і цивілізація: спільне і відмінне.</p> <p>8. Соціальна історія та історія повсякденності.</p> <p>9. Стаття О. Сича «Про викладання історії у вищій школі».</p>	2	4

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 12

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
2	<p>Тема 2. Доісторична доба української історії та культури</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Давня історія України в музеях світу. 2. Золота пектораль: дискусія про скіфське золото. 3. Неоязичництво та причини його популярності в незалежній Україні. Лев Силенко 4. Давні слов'яни у працях зарубіжних авторів. 5. Доісторична доба на Житомирщині. 6. Ознайомтеся із працею Ю. Канигіна «Шлях аріїв» (К., 2006) та висловіть своє ставлення до концепції арійського походження українців. 7. Підготуйте доповідь на тему «Скіфські кургани». 8. Опрацювавши додаткову інформацію, зробіть повідомлення про життя в античному місті на території Північного Причорномор'я (Ольвії, Херсонесі, Тірі, Пантікапеї тощо). 9. Прослідкуйте історію виникнення і становлення національної символіки України. 10. Визначте шляхи заселення людьми території України. 11. Доведіть або спростуйте автохтонність українського народу. 12. Які існують теорії походження трипільської культури? 13. Визначте характерні ознаки трипільської культури та причини її занепаду. 14. Чому, на Вашу думку, скіфо-сарматська доба викликає великий інтерес в сучасних українських істориків? 15. Визначте причини грецької колонізації Північного Причорномор'я. 16. У чому полягає вплив грецької культури на культуру скіфів, сарматів? 17. Виділіть періоди історії існування осередків античної цивілізації в Північному Причорномор'ї, проаналізуйте, на основі яких критеріїв їх було виділено. 18. Які існують теорії етногенезу слов'ян? 19. Охарактеризуйте суспільний розвиток східних слов'ян. 20. Визначте особливості слов'янської язичницької культури. 21. Вкажіть, які існували протодержавні утворення в східних слов'ян напередодні виникнення України Русі. 22. Охарактеризуйте Антський племінний союз як протодержавне утворення східного слов'янства. 23. Проаналізуйте характерні особливості скіфської культури, визначте спільні риси з культурою кіммерійців та греків Північного Причорномор'я. 24. Що спільного і що відмінного було в культурі племен раннього залізного віку? Чому кіммерійці, скіфи і сармати якісно вирізняються з решти племен і культур, що населяли в цей час територію України? 25. Прослідкуйте спільне і відмінне у розвитку культури грецьких-міст держав Північного Причорномор'я і материкової Греції. 	2	6

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 13

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>26. Визначте, звідки бере свій початок писемний період української історії.</p> <p>27. Порівняйте язичництво стародавніх греків і ранніх слов'ян.</p> <p>28. З'ясуйте елементи язичницької культури в сучасній українській.</p> <p>29. Що таке антропотеокосмізм?</p> <p>30. В чому проявляється дуалізм українського характеру?</p> <p>31. Що належить до української національної символіки? Звідки вона веде свій початок?</p>		
3	<p>Тема 3. Україна-Русь (IX – перша половина XIV ст.).</p> <p>1. У своїй праці «Нарис історії культури України» професор М. Попович стверджує, що цілісність соціального і культурного комплексу «Київська Русь» трималась на взаємодії різних правових, економічних і культурних світів – світу села, світу міста, світу церкви і світу князівського двору. Проаналізуйте їх.</p> <p>2. Спираючись на праці сучасних українських культурологів, визначте вплив візантійської і східної культур на формування культури України Русі; проаналізуйте, наскільки вагомим було місце візантійської традиції у світовій культурі. Чи мала культура Київської Русі самобутні, притаманні тільки їй риси?</p> <p>3. Візантійська культура та її вплив на формування культури Київської Русі.</p> <p>4. Культурні пам'ятки України Русі і сучасність (Десятинна церква, Софійський собор, Михайлівський золотоверхий собор, Золоті Ворота і т д.).</p> <p>5. Жінка в культурному житті України Русі (Янка Всеволодівна, Євпраксія Мстиславівна).</p> <p>6. Наш край за часів України Русі.</p> <p>7. Гроші України Русі.</p> <p>8. Мистецтво України Русі.</p> <p>9. Що таке феодалізм?</p> <p>10. Розкажіть про стани і прошарки Русі.</p> <p>11. Що Ви знаєте про гроші в Україні-Русі?</p> <p>12. Чому Україну Русь називали «Гардаріки»?</p> <p>13. Що таке «шлях із варяг у греки»?</p> <p>14. Охарактеризуйте основні давньоруські літописи як пам'ятки української історії.</p> <p>15. Чи можна вважати праці візантійських авторів Костянтина Порфірородного, Льва Диякона, Фотія та інших пам'ятками історії України Княжої доби? Чому?</p> <p>16. Назвіть сучасних дослідників України Русі.</p> <p>17. Яку роль відіграють археологічні пам'ятки у вивченні історії України-Русі?</p> <p>18. Визначте вплив Заходу та кочового Степу на розвиток України Русі.</p> <p>19. Яким, на Вашу думку, є місце України Русі у світовій</p>	2	10

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 14

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>історії?</p> <p>20. Охарактеризуйте особливості розвитку культури України Русі в дохристиянський період.</p> <p>21. Яке значення мало прийняття християнства для розвитку культури України Русі? Виділіть позитивні і негативні сторони.</p> <p>22. Хто такі Кирило і Мефодій? В чому полягала їхня історична місія на руські землі?</p> <p>23. Що таке кирилиця і глаголиця? Яких змін зазнала писемність упродовж усього часу існування України Русі?</p> <p>24. Визначте, в чому проявився вплив Візантії на культуру України Русі.</p> <p>25. Якими були заслуги перед українською культурою князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого?</p> <p>26. Дайте характеристику основним центрам давньоруської культури.</p> <p>27. Прослідкуйте зв'язок культурної спадщини України Русі і сучасності.</p> <p>28. М. Попович так говорить про засади «Руської Правди»: «Знецінення людського життя – прямий наслідок принципу плати за життя, прийнятого князівською владою з суто фіскальних, фінансових міркувань». Погодьтеся або заперечте тезу українського філософа.</p> <p>29. Визначте особливості розвитку культури України Русі і Галицько-Волинської держави. Що спільного і що відмінного було в їхньому розвитку?</p> <p>30. Назвіть сучасні мови, в яких існує кириличний алфавіт.</p> <p>31. Назвіть відомі Вам художні твори, в яких розповідається про історію і культуру України Русі.</p> <p>32. Яке місце посідала жінка в культурному житті України Русі?</p> <p>33. Яка архітектурна пам'ятка часів України Русі існує на Житомирщині?</p>		
4	<p>Тема 4. Литовсько-польська доба української історії та культури (друга половина XIV – перша половина XVII ст.).</p> <p>1. Опрацюйте статтю Яковенко Н. Здобутки і втрати Люблінської унії. <i>Київська старовина</i>. 1993. № 3. С. 77–85. Визначте позитивні та негативні наслідки Люблінської унії для України.</p> <p>2. Визначте роль та еволюцію місця уніатської церкви в історії України з кінця XVI ст. до сучасності.</p> <p>3. Ознайомтеся з працею Ігоря Шевченка «Україна між Сходом і Заходом». Визначте, якою мірою взаємодія і протистояння східних і західних чинників впливали на формування і розвиток української культури.</p> <p>4. Послуговуючись працями Наталі Яковенко і Мирослава Поповича, підготуйте есе на тему «Один день з історії середньовічного міста». Визначте особливості матеріальної</p>	2	8

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 15

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>культури, повсякденне життя представників різних станів середньовічного суспільства, проаналізуйте особливості ментальності міщан України.</p> <p>5. Українська жінка як творець світової історії (Роксолана, Гальшка Гулевичівна, Раїна Могилянська).</p> <p>6. Українське середньовічне місто у працях Наталі Яковенко.</p> <p>7. Житомирська земля за часів Литовської доби.</p> <p>8. Замки України як унікальні пам'ятки світової культури.</p> <p>9. Провідні письменники-полемісти та їхні праці (Г. Смотрицький, М. Смотрицький, П. Скарга, Х. Філалет, І. Вишенський, З. Копистенський тощо).</p> <p>10. Князь Василь-Костянтин Острозький як культурний діяч.</p> <p>11. Біля витоків вищої освіти України: Острозька школа і Києво-Могилянський колегіум.</p> <p>12. Розкрийте суть ідеї «вестернізації» України за литовсько-польської доби.</p> <p>13. Чому українські землі стали предметом боротьби між Литвою, Польщею, Московією та іншими державами?</p> <p>14. Розкрийте роль української аристократії в житті тогочасного суспільства на прикладі життя князя Василя Костянтина Острозького.</p> <p>15. Визначте здобутки і втрати Люблінської унії, спираючись на статтю Н. Яковенко.</p> <p>16. Визначте місце братств у боротьбі за збереження православної релігії.</p> <p>17. Чим відоме «Пересопницьке Євангеліє»?</p> <p>18. Чому ідея Брестської унії знаходила своїх прихильників у середовищі православного духовенства?</p> <p>19. Історик Наталя Яковенко одним із наслідків Брестської унії вважає те, що «починалося велике протистояння (вповні не розв'язане й донині), що перетворило Берестейську унію, задуману як інструмент порозуміння, на символ розбрату й ворожнечі, коли обом сторонам, захопленим стихією боротьби, судилося нарівні стати жертвами власної затягості». Чи поділяєте Ви наведену вище думку дослідниці?</p> <p>20. У чому виявився вплив Контрреформації на українські землі?</p> <p>21. Порівняйте становище православної і греко-католицької церкви після 1596 р.</p> <p>22. Що таке полемічна література? За яких умов вона виникла?</p> <p>23. Чому, на Вашу думку, М. Смотрицький і К. Сакович приєдналися до ідеї Брестської унії?</p> <p>24. Якою була роль П. Конашевича-Сагайдачного у розвитку української культури?</p> <p>25. Охарактеризуйте діяльність Острозького і Київського культурно-освітніх осередків.</p>		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 16

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>26. Визначте значення виникнення друкарства для історії.</p> <p>27. Назвіть приклади активної участі вихідців з України у культурному житті Західної і Центральної Європи.</p> <p>28. Що таке гуманізм і Ренесанс? Коли вони виникли?</p> <p>29. Що таке Реформація і Контрреформація?</p> <p>30. Яку мету переслідували єзуїти в Україні?</p> <p>31. Доведіть або спростуйте твердження про те, що Іван Федоров був першодрукарем в Україні.</p> <p>32. Які жанри усної народної творчості набули поширення за литовсько-польської доби? Чому?</p> <p>33. Назвіть пам'ятки літератури даного періоду.</p> <p>34. Визначте особливості розвитку науки за литовсько-польської доби.</p> <p>35. Хто такий «Козак Мамай»?</p> <p>36. Український історик Андрій Чуткий прагне дати відповідь на таке питання: «Як встановлення польського панування над більшістю українських земель вплинуло на їхній подальший розвиток: посилило занепад та відставання України від решти європейських країн чи дало шанс українським землям залишатися в контексті європейського розвитку економіки та економічної думки, долучитися до досягнень європейської цивілізації у цих сферах?» Якою є Ваша думка?</p>		
5	<p>Тема 5. Козацтво в економічній історії та культурі України (друга половина XVII–XVIII ст.)</p> <p>1. Визначте характерні ознаки стилів бароко, рококо і класицизму на прикладі світової та української культури. Що спільного і що відмінного було між ними? У чому полягають особливості розвитку української культури вказаного періоду.</p> <p>2. Спираючись на наукову історичну і психологічну літературу, спробуйте визначити риси ментальності культурно-освітніх діячів України епохи Просвітництва. Проаналізуйте поєднання націоналістично-патріотичних і космополітичних рис в їхньому житті і творчості. Для прикладу візьміть діяльність Ф. Прокоповича, С. Полоцького та ін.</p> <p>3. Козацькі часи на Житомирщині.</p> <p>4. Образ Івана Мазепи у світовій культурі.</p> <p>5. Скарби гетьмана Павла Полуботка і сучасність.</p> <p>6. Григорій Сковорода – мислитель-гуманіст, філософ, письменник, педагог, музикант.</p> <p>7. «Історія Русів» – легендарний історико-літературний памфлет.</p> <p>8. Культурницька діяльність українських гетьманів.</p> <p>9. Виділіть характерні риси внутрішньої та зовнішньої політики право- і лівобережних гетьманів України періоду Руїни.</p> <p>10. Назвіть вітчизняних та зарубіжних дослідників історії козацтва.</p> <p>11. Яке місце посідає козащина в історії України? Яким є</p>	6	12

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 17

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>ставлення до цього явища у сучасних фахових науковців та пересічних громадян України?</p> <p>12. Визначте заслуги гетьмана Івана Мазепи перед українською культурою.</p> <p>13. Охарактеризуйте внесок Феофана Прокоповича в розвиток української культури.</p> <p>14. У чому полягає феномен козацької культури?</p> <p>15. Дайте характеристику навчально-виховного процесу в Києво-Могилянській академії досліджуваного періоду.</p> <p>16. Назвіть найвидатніших випускників Києво-Могилянської академії, визначте їхнє місце в розвитку української і світової культури.</p> <p>17. Виділіть характерні особливості стилів бароко і рококо.</p> <p>18. Дайте характеристику Г. С. Сковороді як мислителя і письменника.</p> <p>19. Український мистецтвознавець Д. Антонович називав добу І. Мазепи «другою золотою добою українського мистецтва після доби Володимира Великого і Ярослава Мудрого». Доведіть або спростуйте дане твердження.</p> <p>20. Визначте вплив визначних подій української історії (Українська національна революція 1648–1676 рр., участь України у Північній війні, гетьманування Кирила Розумовського тощо) на розвиток культури України.</p> <p>21. У чому трагізм долі українських композиторів М. Березовського, А. Веделя, художника В. Боровиковського? Чому талант цих митців не був належним чином оцінений на Батьківщині?</p>		
Змістовий модуль 2. Нова та новітня економічна історія та культура України (XIX – початок XXI ст.)			
6	<p>Тема 6. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII – початок XX ст.).</p> <p>1. Перші університети в Україні (Харківський, Київський, Новоросійський).</p> <p>2. Микола Костомаров – історик, письменник, громадський діяч.</p> <p>3. Класик англійської літератури – родом з Житомирщини (Джозеф Конрад).</p> <p>4. Меценатство в XIX ст. (Симиренки, Харитоненки, Бродські, Є. Чикаленко, Є. Милорадович-Скоропадська).</p> <p>5. З історії українського театру. Театр корифеїв.</p> <p>6. «Єврейське» та «жіноче» питання в освітній політиці російського уряду.</p> <p>7. «Будинок з химерами» – архітектурна пам'ятка в стилі модерн.</p> <p>8. Нобелівська премія та Україна.</p> <p>9. Опрацювавши наукову літератури з теорії літератури і літературознавства, спираючись на прочитані Вами твори</p>	14	20

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 18

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>художньої літератури, спробуйте зробити порівняння двох художніх напрямів – класицизму і романтизму.</p> <p>10. Проаналізуйте життєвий і творчий шлях Миколи Гоголя. Визначте місце України в житті письменника. Свої твердження доведіть уривками з творів.</p> <p>11. Підготуйте доповідь на одну із запропонованих тем: «Повсякденне життя робітників (селян, студентів, вчителів тощо) підросійської України XIX – початку XX ст.», «Життя та побут жителів Києва (Харкова, Одеси, Житомира – на вибір) у XIX – на початку XX ст.», «Заклади культури і відпочинку в дореволюційному місті».</p> <p>12. Ознайомтеся зі змістом журналів «Основа» і «Киевская старина», складіть умовний тематичний покажчик змісту номерів. Які матеріали публікувалися у виданнях? Які важливі проблеми піднімалися?</p> <p>13. Підготуйте виступ про особливості розвитку культури цього періоду на Житомирщині. Які видатні діячі літератури і мистецтва відвідували Житомирщину у XIX – на початку XX ст.? Які твори були створені у нашому краї в цей час?</p> <p>14. Як Ви вважаєте, яке значення для розвитку сільського господарства Російської імперії мала столипінська аграрна реформа?</p> <p>15. Визначте риси соціально-економічного становища українського населення в Російській та Австро-Угорській імперіях наприкінці XIX – на початку XX ст., спробуйте порівняти умови для розвитку господарства в цих регіонах.</p> <p>16. Спираючись на відомі Вам факти з історії, біографій та художні твори українських письменників, визначте сутність «жіночого» та «єврейського» питань в Російській імперії, а також шляхи їхнього розв'язання у XIX – на початку XX ст.</p> <p>17. Визначте риси класицизму на прикладі творів української і зарубіжної літератури.</p> <p>18. Поясніть причини появи романтичної течії в художній літературі; визначте її характерні ознаки.</p> <p>19. Що таке сентименталізм? Визначте характерні для цього напрямку риси на прикладі творів Г. Квітки-Основ'яненка («Маруся», «Сердешна Оксана»).</p> <p>20. Спираючись на знання з історії України, покажіть, як на практиці було реалізовано тезу міністра народної освіти Російської імперії С. С. Уварова «самодержавство, православ'я, народність».</p> <p>21. Охарактеризуйте особливості національного відродження в підросійській Україні. Поясніть, чому саме Харків у першій половині XIX ст. став центром розвитку української культури.</p> <p>22. Поясніть причини популярності поеми І. П. Котляревського «Енеїда».</p> <p>23. Хто такі епігони? В чому полягає їхня діяльність (на</p>		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 19

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>прикладі поеми І. П. Котляревського «Енеїда»).</p> <p>24. Знайдіть у поемі І. П. Котляревського «Енеїда» риси трагедії і бурлеску.</p> <p>25. Визначте риси романтизму у творчості культурних діячів Західної України («Руська трійця»).</p> <p>26. Проаналізуйте культурницьку діяльність москвофілів, народовців і радикалів на українських землях у складі Австро-Угорської імперії.</p> <p>27. Якими були здобутки української культури в роки Весни народів 1848–1849 рр. в Галичині?</p> <p>28. Що спільного між творами М. Гоголя «Тарас Бульба» і поемою Т. Шевченка «Гайдамаки»?</p> <p>29. Який вплив мали наукові відкриття другої половини ХІХ – початку ХХ ст. на розвиток світової та української культури?</p> <p>30. У чому сутність ідей Фрідріха Ніцше? Яким чином вони вплинули на зміну світогляду людини межі ХІХ–ХХ ст.?</p> <p>31. Які наслідки для розвитку української культури мали Валуєвський циркуляр та Емський указ?</p> <p>32. Визначте значення журналу «Киевская старина» для розвитку культури в Україні.</p> <p>33. Чому Східну Галичину називали українським П'ємонтом?</p> <p>34. Назвіть видатних українських науковців ХІХ ст. Яке місце посідають в цьому переліку І. Мечников, І. Пулюй, М. Остроградський, М. Максимович?</p> <p>35. Яке місце в повсякденному житті відігравав український театр? Назвіть найвідоміших українських драматургів, режисерів і акторів даного періоду.</p>		
7	<p>Тема 7. Економічна історія та культура України у ХХ – на початку ХХІ ст.</p> <p>1. Спираючись на наукові розробки сучасних українських і зарубіжних істориків, а також учених української діаспори, дайте оцінку діяльності П. Скоропадського.</p> <p>2. Ознайомтеся з поглядами В. Липинського щодо питань українського державотворення («Листи до братів-хліборобів», «Україна на переломі»). Визначте основні риси українського консерватизму, поясніть, чому неоконсервативні ідеї здобувають все більшої популярності серед сучасників.</p> <p>3. Розгляньте мемуари і публіцистичні нотатки учасників Української національної революції (1917–1921 рр.) як історичне джерело. Визначте погляди М. Грушевського (збірка статей «На порозі нової України»), Д. Донцова («Рік 1918, Київ»), П. Скоропадського («Спогади» і «Спомини»), В. Винниченка («Відродження нації») на минуле, сучасне і майбутнє України. Що спільного і відмінного в оцінці подій Української національно-демократичної революції у працях найактивніших учасників тих подій?</p> <p>4. Спираючись на матеріали місцевої окупаційної преси і</p>	14	20

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 20

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>публікації сучасних науковців, проаналізуйте особливості розвитку культури на окупованій території України (Житомирщини) в 1941–1944 рр.</p> <p>5. Підготуйте інформацію про розвиток футболу в окупованій Україні. Доведіть або спростуйте твердження про проведення в серпні 1942 року «матчу смерті» між радянськими і німецькими солдатами.</p> <p>6. Проаналізуйте доробок українських дисидентів у сфері культури. Хто з дисидентів продовжив себе на ниві творчості у роки незалежної України? Чи змінився характер їхньої діяльності? Підтвердьте свої припущення конкретними прикладами.</p> <p>7. Що таке «Homo Sovieticus»? Підготуйте матеріал про культуру повсякденного життя радянської людини у 1920–1980-ті рр.</p> <p>8. Спираючись на дослідження С. Алексієвич, О. Стяжкіної та ін., підготуйте виступ на тему: «Жінка в роки Другої світової війни».</p> <p>9. Витоки українського анархізму. Нестор Махно як історична особистість.</p> <p>10. Проблеми української культури в сучасних умовах. Постмодернізм (Оксана Забужко, Юрій Андрухович, Андрій Жолдак, Юрій Ілленко, Кіра Муратова та ін.). Масова культура.</p> <p>11. Культурні здобутки діячів української еміграції (О. Архипенко, Лео Моль, О. Теліга, О. Ольжич, «празька школа», «Нью-Йоркська група», МУР, І. Багрянний тощо).</p> <p>12. З історії українського футболу.</p> <p>13. Олімпійські ігри. Місце України в олімпійському русі.</p> <p>14. Геній Георгія Нарбута.</p> <p>15. З історії українського кінематографа. Олександр Довженко.</p> <p>16. Вихідці з України – світовому мистецтву (С. Спілберг, К. Дуглас, М. Йовович, В. Фарміга, О. Куриленко, М. Куніс, С. Лифар та ін.).</p> <p>17. Нобелівські лауреати – вихідці з України (Ш. Агнон, З. Ваксман, С. Кузнець, Р. Гофман та ін.).</p> <p>20. Порівняйте соціально-економічні програми Центральної Ради, гетьмана П. Скоропадського, Директорії, А. Денікіна та більшовиків. Що в них спільного та відмінного? Зробіть висновки. Який шлях вирішення господарських проблем, по-Вашому, був найбільш доцільним та ефективним в умовах громадянської війни?</p> <p>21. Підтвердьте або спростуйте твердження, що Директорія сама обмежила коло своїх прибічників.</p> <p>22. Визначте причини, суть та наслідки отаманщини в Україні в 1918–1919 рр.</p> <p>23. Розкажіть про розвиток культури в 1917–1921 рр.</p>		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 21

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	<p>24. Визначте риси тоталітарної культури.</p> <p>25. У другій половині ХХ ст. Віллі Брандт так сказав про поширення масової культури у суспільстві: «Невже ми всі хочемо стати американцями?» Що мав на увазі німецький політик?</p> <p>26. Проаналізуйте позитивні і негативні сторони глобалізації.</p> <p>27. Українські культурологи О. Б. Сінкевич і В. П. Мельник назвали сучасну культуру «діалогічною, плюралістичною». Що мали на увазі науковці?</p> <p>28. Що таке масова культура? Які позитивні і негативні наслідки її появи можна прослідкувати?</p> <p>29. Визначте основні риси інформаційного (постіндустріального) суспільства.</p> <p>30. У чому суть політики українізації? Якими були її характерні ознаки і головні результати?</p> <p>31. Що таке «боротьба двох культур»?</p> <p>32. Визначте характерні ознаки соціалістичного реалізму.</p> <p>33. Що таке «розстріляне відродження»? Хто запровадив цей термін? Чому до когорти письменників «розстріляного відродження» віднесено В. Сосюру, П. Тичину, М. Рильського, які не припиняли творити за радянських часів і не були фізично винищені?</p> <p>34. Які політичні процеси в Україні 1920–1930-х рр. відбилися на розвитку української культури?</p> <p>35. Що таке «хвильовізм»? До чого закликав Микола Хвильовий?</p> <p>36. У чому полягала сутність літературної дискусії, що розгорнулася в УСРР у 1925–1928 рр.?</p> <p>37. Як пов'язані з Житомирщиною Б. Лятошинський, В. Косенко, З. Гайдай, О. Довженко, І. Кочерга?</p> <p>38. Назвіть відомих вихідців з України, які зробили вагомий внесок у розвиток світового мистецтва.</p> <p>39. Проаналізуйте особливості розвитку української культури в тилу й на окупованій території у 1941–1944 рр.</p> <p>40. Як повів себе радянський тоталітарний режим по відношенню до тих діячів мистецтва, які опинилися на окупованій території під час Другої світової війни?</p> <p>41. Що таке «ждановщина»? Яким був її вплив на розвиток української культури?</p> <p>42. Хто такі «космополіти»?</p> <p>43. Про що свідчить поява «лисенківщини» у другій половині 1940-х рр.? Який вплив на розвиток української і радянської культури вона мала?</p> <p>44. Проаналізуйте взаємодію радянської влади і церкви. Як вони змінювалися?</p> <p>45. Доведіть або спростуйте твердження, що за доби «відлиги» відбувалися суперечливі процеси у розвитку культури.</p> <p>46. Назвіть діячів радянської культури – Нобелівських</p>		

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 22

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
	лауреатів. 47. Охарактеризуйте внесок українських шістдесятників і дисидентів у розвиток української і світової культури. 48. Які проблеми і здобутки української культури за років незалежності? 49. Чи можна стверджувати, що сучасна українська культура розвивається відповідно до світових аналогів? 50. Як українські емігранти турбуються про розвиток культури в Україні? Наведіть приклади. 51. Якими є проблеми сучасного українського театру? 52. Яке значення фільмів С. Параджанова, Ю. Ілленка, К. Муратової для розвитку українського і світового кіно?		
РАЗОМ		42	80

7. Індивідуальні самостійні завдання

1. Підготувати у вигляді презентації

1.1. Підготувати короткі біографічні відомості та розповісти про наукову діяльність поданих нижче науковців:

- Ігор Іванович Сікорський;
- Юрій Васильович Кондратюк (Шаргей);
- Сергій Павлович Корольов;
- Віктор Михайлович Глушков;
- Володимир Іванович Вернадський;
- Родина Богомольців (Олександр Олександрович, Ольга);
- Архип Михайлович Люлька;
- Олександр Дмитрович Засядько.

1.2. Підготувати короткі біографічні відомості та розповісти про меценатську діяльність поданих нижче діячів:

- Петро Конашевич-Сагайдачний;
- Раїна Могилянка;
- Петро Могила;
- Василь-Костянтин Острозький;
- Кирило Розумовський;
- Родина Тарновських;
- Єлизавета Скоропадська;
- Родина Терещенків;
- Родина Симиренків;
- Родина Харитоненків;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 23

- Родина Бродських.

2.2. Пройти онлайн курс на платформі Prometheus «Спадщина для соціальної згуртованості під час війни: кейси українських культурних дієвців». За результатами пройденого курсу надати сертифікат, що підтверджує проходження даного курсу та есе на тему: «Культурна спадщина не завжди / завжди стає ефективним інструментом соціальної згуртованості під час війни?»»

Максимальний розмір есе 2 сторінки формату А4 (14 шрифт, 1 інтервал).

8. Методи навчання

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються методи навчання, що сприяють досягненню відповідних програмних результатів.

Результат навчання	Методи навчання
ПР22. <i>Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, підготовка доповідей, написання есе, тез)
ПР23. <i>Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.</i>	<ul style="list-style-type: none"> – Вербальні методи (лекція, пояснення) – Наочні методи (спостереження, демонстрація, ілюстрація) – Дискусійний метод – Метод активного навчання (мозковий штурм, командна робота) – Ситуаційний метод – Методи самостійної роботи (анотування опрацьованого матеріалу, підготовка доповідей, написання есе, тез)

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 24

9. Методи контролю

Перевірка досягнення результатів навчання здійснюється з використанням наступних методів.

Результат навчання	Методи контролю
ПР22. Знати свої права і обов'язки як члена суспільства, розуміти цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік
ПР23. Визначати досягнення і ідентифікувати цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.	<ul style="list-style-type: none"> – Усне опитування, участь у дискусії, відповіді на проблемні запитання – Експрес-тестування – Перевірка виконання та захист індивідуальних завдань – Самооцінювання та взаємооцінювання – Залік

10. Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у Державному університеті «Житомирська політехніка» та розподілу балів, що наведений нижче.

Система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни включає поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль проводиться для оцінювання рівня засвоєння знань, формування умінь і навичок здобувачів вищої освіти впродовж вивчення ними матеріалу модуля (змістових модулів) навчальної дисципліни. Поточний контроль здійснюється під час проведення навчальних занять.

Підсумковий контроль проводиться для підсумкового оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни. Підсумковий контроль здійснюється після завершення вивчення навчальної дисципліни або наприкінці семестру. Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Процедура складання заліку визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 25

Розподіл балів з навчальної дисципліни

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань поточного контролю	100	100
Підсумкова семестрова оцінка	100	100

Розподіл балів за виконання завдань поточного контролю

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Виконання завдань під час навчальних занять	80	80
Виконання та захист індивідуальних самостійних завдань	20	20
Виконання науково-дослідної роботи та інших видів робіт (додаткові – заохочувальні бали):	20	20
Написання реферату	-	20
Перемога (участь) у студентських предметних олімпіадах, Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, міжнародних конкурсах за фахом	10 (5)	-
Підготовка наукових статей	10	-
Підготовка (презентація) тез доповідей наукових конференцій	5 (10)	-
Участь у засіданнях наукового гуртка	5	-
Участь у вебінарах, семінарах, зустрічах із фахівцями сфери	5	-
Разом за виконання завдань поточного контролю	100	100

Розподіл балів за виконання завдань під час навчальних занять

Види робіт здобувача вищої освіти	Кількість балів за семестр	
	денна форма	заочна форма
Відповіді (виступи) на заняттях	15	5
Участь у дискусії	5	5
Виконання тестових завдань	20	30
Виконання та захист завдань	30	40
Виконання домашніх завдань	10	-
Разом за виконання завдань під час навчальних занять	80	80

З метою застосування цілих чисел для оцінювання результатів роботи здобувачів під час навчальних занять може використовуватися 100-бальна шкала оцінювання щодо кожного окремо виду робіт. Розрахунок загальної кількості балів, які здобувач може набрати за результатами роботи під час навчальних занять протягом семестру, проводиться за формулою:

$$P_{\text{НЗ}} = \sum(P_i \times BK_i) \times K_{\text{НЗ}}, \quad (1)$$

де $P_{\text{НЗ}}$ – загальна кількість балів, набраних здобувачем за виконання завдань під час навчальних занять за семестр;

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 26

P_i – кількість набраних здобувачем балів за семестр за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять (за 100-бальною шкалою);

$ВК_i$ – ваговий коефіцієнт за виконання i -го виду робіт під час навчальних занять. Значення вагових коефіцієнтів розраховуються шляхом ділення кількості балів, яка передбачена за виконання окремого виду робіт під час навчальних занять, на сумарну кількість балів за виконання усіх видів робіт під час навчальних занять за семестр;

$K_{НЗ}$ – коригувальний коефіцієнт, який визначається шляхом ділення кількості балів, що передбачена за виконання завдань під час навчальних занять за семестр, на 100 балів.

Якщо здобувач вищої освіти набрав за поточний контроль 60 балів або більше, він може погодити дану оцінку в електронному кабінеті і вона стане семестровою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни.

Якщо здобувач вищої освіти під час вивчення навчальної дисципліни набрав 60 балів або більше і бажає покращити свій результат успішності, він проходить процедуру підсумкового контролю у формі заліку. За складання заліку здобувач вищої освіти може набрати 100 балів. Семестрова оцінка з навчальної дисципліни формується за результатами підсумкового контролю.

Здобувач вищої освіти допускається до процедури підсумкового контролю у формі заліку, якщо за виконання завдань поточного контролю набрав 50 балів або більше.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав 35-49 балів, він отримує право за власною заявою повторно опанувати окремі теми (змістові модулі) навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми. Повторне вивчення окремих складових навчальної дисципліни понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми, здійснюється у вільний від занять здобувача вищої освіти час.

Якщо здобувач вищої освіти за результатами поточного контролю набрав від 0 до 34 балів (включно), він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни та має академічну заборгованість. Здобувач вищої освіти отримує право за власною заявою повторно опанувати навчальну дисципліну у наступному семестрі понад обсяги, встановлені навчальним планом освітньої програми.

Процедура надання додаткових освітніх послуг здобувачу вищої освіти з метою повторного вивчення навчальної дисципліни чи її окремих складових частин визначена у Положенні про надання додаткових освітніх послуг здобувачам вищої освіти в Державному університеті «Житомирська політехніка».

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 27

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках окремих тем навчальної дисципліни, здійснюється викладачем за зверненням здобувача вищої освіти та представленням документів, які підтверджують результати навчання (сертифікати, свідоцтва, скріншоти тощо). Рішення про визнання та оцінка за відповідну частину освітнього компонента приймається викладачем за результатами співбесіди зі здобувачем вищої освіти.

Визнання результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті в рамках цілого освітнього компонента, здійснюється за процедурою, яка визначена у Положенні про організацію освітнього процесу у Державному університеті «Житомирська політехніка».

Шкала оцінювання

Шкала ЄКТС	Національна шкала	100-бальна шкала
A	Зараховано	90-100
B	Зараховано	82-89
C		74-81
D	Зараховано	64-73
E		60-63
FX	Не зараховано	35-59
F	Не зараховано	0-34

11. Глосарій

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
1	Історіографія	Historiography
2	Анімізм	Animism
3	Фетишизм	Fetishism
4	Неоязичництво	Neopaganism
5	Унія	Union
6	Меценатство	Patronage
7	Корифеї	Coryphaei
8	Руська Трійця	Russika Trinity
9	Розстріляне відродження	Executed revival
10	Хвильовізм	Waveism
11	Сентименталізм	Sentimentalism
12	Гардаріки	Gardariki
13	Гривня	Hryvnia

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 28

№ з/п	Термін державною мовою	Відповідник англійською мовою
14	Чумакування	Chumakivka
15	Епігони	Epigones
16	Валуєвський циркуляр	The Valuev Circular
17	Колективізація	Collectivisation
18	Радянська людина	Soviet man
19	Феодалізм	Feudalism
20	Козаччина	Cossacks

12. Рекомендована література

Основна література

1. Бовуа Д. Трикутник Правобережжя: царат, шляхта і народ. 1793-1914. Київ : ТОВ «Видавництво «Кліо», 2020. 872 с.
2. Грицак Я. Подолати минуле : глобальна історія України. Київ : Портал, 2021. 432 с.
3. Демпсі А. Сучасне мистецтво. Київ : Форс Україна, 2021. 176 с.
4. Історія цивілізації. Україна / О. Б. Бубенок, А. М. Домановський, О. О. Дядечко та ін.; упоряд. О. Є. Черненко. Том 2. Від Русі до Галицького князівства (900–1256). Харків : Фоліо, 2021. 590.
5. Мелешко К. Українська екзотика. Нематеріальна культурна спадщина ЮНЕСКО. *Вічний мандрівник*. 2020. № 2. С. 50–53.
6. Пам'ятки України: національна спадщина. До 10-ліття відкриття. Музей Липинського в Затурцях. 2021. № 1-2. 64 с.

Допоміжна література

1. Абрамович С., Тілло М., Чікарьова М. Світова та українська культура. Львів : Світ, 2004. 344 с. URL: <https://cutt.ly/XrsUe68Q>
2. Грицак Я. Й. Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. : навч. посібник для учнів гуманіст. гімназій, ліцеїв, студентів іст. фак. вузів, вчителів. Київ : Генеза, 2000. 360 с.
URL: <https://uamoderna.com/biblioteka/hrytsak-naryse-istorii-ukrainy/>
3. Економічна історія України : Історико-економічне дослідження : в 2 т. / [ред. рада: В. М. Литвин (голова), Г. В. Боряк, В. М. Геєць та ін. ; відп. ред. В. А. Смо лій ; авт. кол.: Т. А. Балабушевич, В. Д. Баран, В. К. Баран та ін.] ; НАН України, Ін-т історії України. – К. : 2011
URL: <http://resource.history.org.ua/item/0005640>
4. Історія України ХХ - початку ХХІ століття : навч. посіб. / П. П. Панченко, Н. П. Барановська, С. С. Падалка та ін. Київ : Знання, 2004. 582 с.
5. Історія України: документи. Матеріали: посібник / [уклад., комент. В.Ю. Короля]. Київ : Академія, 2002. 448 с.

Житомирська політехніка	МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» Система управління якістю відповідає ДСТУ ISO 9001:2015			Ф-21.11-05.01 /072.00.2/Б /ОК11-1-2024
	Випуск 1	Зміни 0	Екземпляр № 1	Арк 29 / 29

6. Кордон М.В. Українська та зарубіжна культура: курс лекцій. Київ : ЦНЛ, 2005. 584 с. URL: <https://cutt.ly/nrsTFUth>

7. Кульчицький С. Україна між двома війнами (1921-1939 рр.) - К. Видавничий дім «Альтернативи», 1999 р. – 336 с. URL: <https://cutt.ly/NrsUeuQZ>

8. Смолій В., Степанков В. Українська національна революція XVII ст. (1648-1876 рр.) - К., Видавничий дім «Альтернативи», 1999. 352 с. URL: <https://cutt.ly/YrsY02f4>

9. Старченко Н. Честь, кров і риторика: Конфлікт у шляхетському середовищі Волині (друга половина XVI – початок XVII століття) - К: Laurus, 2014. - 510 с. URL: <https://cutt.ly/vrsYVAV0>

10. Пасічник М. С. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи : навч. посіб. 2-ге вид., стер. Київ : Знання, 2006. 735 с. URL: <http://politics.ellib.org.ua/pages-cat-164.html>

11. Яковенко Н. Дзеркала ідентичності. Дослідження з історії уявлень та ідей в Україні XVI - початку XVIII століття. - К.: Laurus, 2012. - 472 с.: іл. (Серія «Золоті ворота»; вип. 2) URL: <https://cutt.ly/mrsTHsDY?>

12. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. Київ : Критика, 2006. 584 с. URL: <https://cutt.ly/6rsTH7Q1>

13. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського: www.nbuv.gov.ua

2. Бібліотека історичного факультету Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна: <http://www-history.univer.kharkov.ua/book.php?sec=1&lang=u>

3. Інститут історії України НАН України: <http://www.history.org.ua/>.

4. Днеслово: інтернет-збірник наукових праць: http://dneslovo.at.ua/load/istorija_ukrajini/24.

5. Українська історична книга: <http://historybooks.com.ua/>

6. Ізборник (збірники документів з історії України): <http://litopys.org.ua/>

7. Журнал «Локальна історія». URL: <https://localhistory.org.ua/>.